

Kanjerbeleid

Brede buurtschool Spoorbuurt

Voorwoord

Voor u ligt het beleidsstuk Kanjertraining. Het geeft zicht op wat we doen en waar we voor staan. Brede buurtschool Spoorbuurt wil een veilige en prettige brede buurtschool zijn voor alle leerlingen, ouders, leerkrachten en pedagogisch medewerkers. Van ouders verwachten wij dat zij ons, leerlingen, leerkrachten en pedagogisch medewerkers, helpen om dit waar te maken. We hanteren de regel: 'Op de Spoorbuurtschool gaan wij respectvol met elkaar en met onze materialen om'.

Dit willen wij willen bereiken door:

- Het bieden van een vertrouwde en veilige omgeving
- Kinderen begeleiden ook in hun persoonlijke ontwikkeling
- Kinderen leren omgaan met zichzelf, de ander en de omgeving
- Een goed contact onderhouden met ouders, er is sprake van open communicatie

Wij hanteren hiervoor de aanpak van de kanjertraining. De aanpak van deze methode geeft ons houvast. De Kanjertraining is een methodische aanpak van de sociaal emotionele ontwikkeling van het kind en het pedagogisch handelen van de leerkracht en de professional.

Doel van dit beleid

- Eenduidigheid in de aanpak van ongewenst gedrag en eenduidigheid in het handelen van leerkrachten en pedagogisch medewerkers bij constatering van ongewenst gedrag.
- Leerkrachten, pedagogisch medewerkers en schoolleiding een toereikend middel bieden om adequaat te kunnen reageren op ongewenst gedrag.
- Leerlingen en ouders te laten weten waar ze aan toe zijn.
- Ouders in een vroeg stadium vragen om medeverantwoordelijkheid te dragen voor het gedrag van hun kind.
- Tijdig signaleren van gedrags- en ontwikkelingsstoornissen bij kinderen.
- Het structureel verminderen van ongewenst gedrag door het volgen van een duidelijke lijn.

Voor het onderwijs zijn de doelen vooral praktisch:

- de leerkracht/pedagogisch medewerker wordt gerespecteerd
- pestproblemen worden opgelost
- leerlingen durven zichzelf te zijn
- leerlingen voelen zich veilig
- leerlingen voelen zich bij elkaar betrokken
- leerlingen kunnen gevoelens onder woorden brengen
- leerlingen krijgen meer zelfvertrouwen
- De school weet grenzen te stellen

De kanjertraining

Alle leerkrachten en pedagogisch medewerkers hebben deelgenomen aan de Kanjertraining en zijn daardoor bevoegd om gebruik te maken van de kanjeraanpak.

Elke 2 jaar volgt het team bijscholing. Alle nieuwe leerkrachten en pedagogisch medewerkers zullen een training moeten volgen. Het team onderschrijft en hanteert de doelstellingen van de Kanjertraining. Door het jaar heen behandelen we negen thema's met als uiteindelijk doel dat de kinderen zoveel mogelijk als volgt over zichzelf denken:

- Hier ben ik. Het is goed dat ik er ben.
- Er zijn mensen die van mij houden.
- Niet iedereen vindt mij aardig, dat hoort zo
- Ik luister wel naar kritiek
- Ik zeg wat ik voel en wat ik denk
- Doet iemand vervelend tegen mij, dan haal ik mijn schouders op
- Doet iemand rot, dan doe ik niet mee
- Ik gedraag me als een kanjer, want ik ben een kanjer. Dit proberen we na te streven met respect voor de eigenheid van het kind, dus binnen het haalbare van het individuele kind.

Inhoudelijke vormgeving

De methode kent aanbod voor onder-, midden en bovenbouw.

De centrale boeken zijn:

- Max en het dorpje voor de groepen 1 en 2
- Max en de vogel voor groep 3
- Max in de klas voor groep 4
- Max en de zwerver groep 5, 6, 7 en 8
- Overige materialen: Kanjerwerkboeken voor groep 4, 6, 7 en 8
- Voor iedere groep een set petten
- Voor iedere groep een poster
- Handleiding

In alle leerjaren worden 9 kanjerlessen gegeven volgens een afgesproken spreiding over het schooljaar. Zo is iedereen een bepaalde periode bezig met hetzelfde thema. Bij het inplannen van de lessen over het jaar houden we rekening met, vieringen, projecten e.d. om de kinderen niet te overvoeren met thema's waar het mee bezig moet zijn. De gezamenlijkheid geeft de kanjertraining meer kracht aangezien we op dat moment met z'n allen over hetzelfde praten. Ook laten we de ouders steeds weten wanneer we met het volgende thema aan de slag gaan en hoe het heet. Door de ouders te betrekken maken we de kracht van het samen doen nog groter.

DE 9 LESSEN/THEMA'S ZIJN:

1. jezelf voorstellen
2. iets aardigs zeggen
3. weet jij hoe je je voelt
4. kun jij nee zeggen
5. luisteren en vertellen

6. luisteren en samenwerken
7. vriendschap
8. vragen stellen
9. er zijn mensen die van je houden

De kanjertraining heeft 10 lessen. In de laatste les krijgen de kinderen volgens de kanjertraining een kanjerdiploma. Daarnaast altijd, in alle groepen, het hele jaar door:

- de kanjertaal spreken
- groepsvormende activiteiten en energizers
- vertrouwensoefeningen

DE KANJERAFSPRAKEN:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- Niemand lacht uit
- Niemand doet zielig

De vier gedragstypen in de kanjertraining

PETTEN

Er zijn vier petten die centraal staan bij de Kanjertraining: de witte, de rode, de zwarte en de gele pet. Deze petten komen terug tijdens de lessen en geven een bepaald gedrag aan.

	<p>De pestvogel vindt zichzelf heel wat en speelt graag de baas over anderen. In zijn ogen heeft hij altijd gelijk en zijn anderen maar sukkel. Bij de pestvogel hoort het zwarte petje.</p>
	<p>Het aapje neemt niets en niemand serieus en maakt overal een grapje van. Hij probeert de lachers op zijn hand te krijgen, vriendjes te zijn met de pestvogel en zo zelf niet gepest te worden. Hierbij hoort het rode petje.</p>
	<p>Het konijn wil zich graag verbergen en valt liever niet op. Het konijn komt slecht voor zichzelf op en is gemakkelijk het mikpunt van pesterijen. Bij het konijn hoort het gele petje.</p>
	<p>De tijger doet normaal en gedraagt zich als een kanjer. Hij komt voor zichzelf op zonder agressief te zijn. Hij laat merken hoe hij zich voelt en geeft zijn mening. De tijger neemt zichzelf en anderen serieus. Het witte petje hoort bij de tijger.</p>
<p>De petten helpen om inzicht te verschaffen in het gedrag van zichzelf en in dat van anderen. Er worden gesprekken gevoerd, rollenspellen gespeeld en oefeningen in samenwerken gedaan. Uw kind kan hierbij andere manieren van gedrag uitproberen en uitvinden wat bij hem of haar past. Daardoor ervaart hij of zij minder stress in sociale situaties waardoor het zich prettiger voelt.</p>	

R.K. Spoorbuurtschool, samen onderweg

Niemand is alleen maar één van de gedragstypen, we kennen alle petten. De gedragstypen maken voor kinderen bepaald gedrag direct duidelijk en zij kunnen het onderbrengen in gewenst of ongewenst gedrag. Met Kanjertraining streven we ernaar om kinderen zichzelf te laten zijn, worden wie je bent. Streven naar het verlangen van het kind. Een kind met veel de gele pet op heeft het verlangen om niet meer zoveel angst te hebben. Kanjertraining biedt het kind dan handvatten om zijn handelingsmogelijkheden uit te breiden, zodat het kind minder vaak angstig is.

Het pedagogisch handelen van de leerkrachten/PM-er

Werken met een methodische aanpak voor sociaal emotionele ontwikkeling vraagt veel van de leerkracht en de pedagogisch medewerker. Niet tijdens een enkel uur vraagt dat om aanpassing in leerkrachtgedrag, maar de hele dag door.

De leerkracht/PM-er:

1. toont respect en begrip naar de leerlingen
2. durft vertrouwen te geven
3. heeft hoge verwachtingen van de kinderen
4. durft naar eigen functioneren te kijken
5. durft controle uit handen te geven
6. is consequent met duidelijke regels en grenzen
7. corrigeert opbouwend en geeft tips
8. bevordert de zelfstandigheid
9. zorgt voor een rustige en veilige sfeer

Wij geven hier op de volgende wijze vorm aan:

- De leerkrachten en pedagogisch medewerkers tonen belangstelling voor de leerlingen, in hun werk, spel en culturele achtergrond. Leerkrachten en pedagogisch medewerkers luisteren naar de leerlingen en nemen hun meningen serieus zonder er een waarde oordeel over te geven. Praten over sociaal emotionele onderwerpen kan voor kinderen beangstigend zijn en het geven van een compliment kan het angstige kind remmen om ook zijn mening nog te geven, deze zal wel niet zo goed zijn.
- De leerkrachten en pedagogisch medewerkers maken alleen in positieve zin opmerkingen over uiterlijkheden en persoonlijkheid van het kind en proberen dit in gelijke mate over de kinderen in hun groep te verdelen.
- De leerkrachten en pedagogisch medewerkers hanteren de kanjerafspraken consequent, bij overtreding corrigeren we. Wanneer kinderen ongewenst gedrag laten zien spreken we ze aan en bevragen hun intentie, gedrag met of zonder opzet maakt een groot verschil. Zonder opzet in het spel vraagt het kind om begeleiding en sturing. Hoe had je het anders kunnen doen, wat kun je doen om het weer goed te maken. Komt het kind niet tot oplossingen dan geeft de leerkracht/PM-er tips aan het kind. Opzettelijk ongewenst gedrag vraagt om correctie. Corrigeren doen we middels een stappenplan, waarin duidelijk de standaardprocedure en de vervolgpcedures in stappen staan beschreven. Uiteraard werken we naar zo min mogelijk corrigeren en zoveel mogelijk voorkomen.
- Corrigeren gebeurt altijd met respect voor het kind.

R.K. Spoorbuurtschool, samen onderweg

- Corrigeren doen we van nabij en prijzen ook op afstand.
- Corrigeren gebeurt met de ik boodschap, dit geeft de kinderen de ruimte en de veiligheid om te reageren. Tijdens de kanjerlessen doen we ook vertrouwensoefeningen. Deze vinden alleen doorgang op het moment dat de sfeer goed is in de groep. Dit vergt een uiterste concentratie en vertrouwen van iedereen. De leerkracht/PM-er bepaalt of de groep er klaar voor is en geeft ze het volledige vertrouwen de oefening uit te voeren. De vertrouwensoefeningen doen veel met het zelfvertrouwen van de kinderen, anderen vertrouwen mij!

Om het zelfvertrouwen bij de kinderen verder te bevorderen spreken de leerkrachten en pedagogisch medewerkers hun hoge verwachtingen uit naar de kinderen, zeker naar kinderen die dit nodig hebben. De leerkrachten en pedagogisch medewerkers geven positieve feedback naar de kinderen, zonder na te laten duidelijk te zijn, corrigeren mag zeker als een kind zijn best niet doet. Om de zelfstandigheid te bevorderen laten de leerkrachten en pedagogisch medewerkers duidelijk weten wanneer ze wel of niet beschikbaar zijn voor de kinderen en wordt hen aangeleerd hoe dan hun problemen op te lossen. In geval van een ruzie leren we de kinderen aan eerst aan te geven, volgens de principes van de Kanjertraining (witte pet), dit niet leuk te vinden. Houdt het niet dan loop je er bij weg, wel altijd naar een ander.

Houdt het nog niet op meld je het bij de leerkracht/PM-er. In geval van pestgedrag zien we de pester en de gepeste beiden als kinderen die hun handelingsrepertoire moeten wijzigen. Beiden hebben begeleiding nodig. Directie en beide ouderparen worden in zo'n geval dan ook direct ingelicht. Op deze wijze kunnen we het handelen naar beide kinderen zowel op het IKC als thuis op elkaar afstemmen. Ook de groepsdimensie kan dan heel krachtig werken om het pesten te laten stoppen. Kanjerkringen houden met de hele groep zal dan ook altijd behoren tot de acties die genomen worden om het pesten te stoppen. Om de groepsband te versterken werken we ook met energizers, dit zijn korte spelletjes waar je even je energie in kwijt kunt en waar je als groep met elkaar heel veel plezier beleeft. Dit samen plezier maken als groep versterkt de groepsband en geeft de groep de mogelijkheid om daarna weer met alle concentratie verder te gaan met hun werk.

Stappenplan in het geval van ongewenst gedrag

Opzettelijk ongewenst gedrag vraagt om correctie. Corrigeren doen we middels de volgende stappen:

STAP 1: STANDAARDPROCEDURE

Bij ongewenst gedrag (pesten, grof taalgebruik, ongehoorzaamheid, agressief gedrag) wordt het kind door de leerkracht gewaarschuwd. Er is sprake van een (verbale) correctie. Bij herhaling binnen korte tijd volgt een sanctie. Het kind moet weten waarom deze sanctie gegeven wordt, welk gedrag wordt afgekeurd. Deze sanctie staat in verhouding tot de "overtreding".

Voorbeelden:

- een kortdurende time-out op een andere plaats in de klas
- een pauze binnen blijven
- kortdurend in een andere groep geplaatst worden
- een korte schrijfpdracht (over de overtreding)
- nablijven; dit betekent dat er een gesprek plaatsvindt van de leerkracht met het kind.

Hierbij is het altijd goed als de leerkracht zegt dat de kritiek het gedrag betreft het niet het kind. Dit om te voorkomen dat het kind het gevoel krijgt dat de leerkracht een hekel aan hem/haar heeft. De leerkracht/pm-er gebruikt hiervoor de aanpak zoals deze in de kanjertraining is beschreven. (Indien nablijven langer duurt dan 15 minuten belt de leerkracht even naar huis om dit te melden). De leerkracht/PM-er probeert in het gesprek ook te onderzoeken waarom het kind zich zo gedraagt. In alle gevallen komen leerkracht/pm-er en leerling in gesprek over de gebeurtenissen, zodat voor de leerling duidelijk wordt wat de reden is van deze sanctie. Wanneer kinderen binnen 2 weken meerdere keren tegen een sanctie oplopen, volgt er een gesprek met ouder(s), kind en leerkracht om over het gedrag te spreken. De leerkracht maakt melding van het gedrag en maakt zijn/haar zorgen om dit gedrag kenbaar. Tevens wordt afgesproken hoe voorkomen kan worden om in stap 2 van deze procedure te geraken. Wanneer dit resulteert in een positieve gedragsverandering, blijft de leerling in stap 1. Wanneer het gedrag niet positief verandert of wanneer een kind na verloop van tijd toch weer terugvalt in het foute gedrag volgt stap 2.

STAP 2: VERVOLGPCEDURE

De leerkracht/pm-er neemt contact op met de ouders om over het gedrag van hun kind te praten. De ouders wordt nadrukkelijker gevraagd om mee te werken aan een oplossing. Van dit gesprek en de afspraken wordt een verslag gemaakt. De ouders tekenen dit verslag. De leerkracht/pm-er hanteert bij dit gesprek de aanpak vanuit de kanjertraining. Wanneer er sprake is van een gedeelde verantwoordelijkheid, wordt afgesproken wanneer er een vervolgesprek/evaluatiesprek plaats zal vinden. Het verslag wordt gearhiveerd in het leerling-dossier. De afspraken worden omgezet in een aanpak of handelingsplan. Op het afgesproken evaluatiemoment (datum wordt vastgelegd in aanpak of handelingsplan) spreken de ouders en de leerkracht/pm-er over hun bevindingen. Bij verbetering van het gedrag wordt afgesproken de leerling te blijven volgen. Indien nodig, bij terugval in het probleemgedrag, worden de ouders opnieuw benaderd voor een gesprek. 2

R.K. Spoorbuurtschool, samen onderweg

STAP 3: INDIEN HET NEGATIEVE GEDRAG AANHOUDT, MELDT DE LEERKRACHT/PM-ER DIT AAN DE INTERN BEGELEIDER EN AAN DE DIRECTEUR.

Het doel hiervan is om te komen tot een nadere analyse van de oorzaak van het probleem. Vervolgens worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek. Dit gebeurt door de leerkracht/pm-er. De intern begeleider en de directeur zijn bij dit gesprek aanwezig. In het gesprek worden de zorgen t.a.v. het ongewenste gedrag besproken en wordt geprobeerd om tot gezamenlijke afspraken te komen. Er wordt nadrukkelijk bekeken of er interne of externe hulp kan worden ingeschakeld, daarbij valt te denken aan observaties door IB-er, schoolbegeleidingsdienst, schoolarts, GGD of schoolmaatschappelijk werk. Ook van dit gesprek, waarbij ook de ouders zijn betrokken, wordt verslag gemaakt. Het verslag wordt gearchiveerd in het leerlingdossier. Bij gedeelde verantwoordelijkheid wordt er een handelingsplan opgesteld en een evaluatiemoment afgesproken. Op het afgesproken evaluatiemoment spreken de ouders, de leerkracht en de Intern Begeleider over hun bevindingen. Bij verbetering van het gedrag wordt afgesproken de leerling te blijven volgen. Indien nodig worden de ouders opnieuw benaderd voor een gesprek.

STAP 4: WANNEER HET GEDRAG NIET VERBETERD IS, ONDANKS DE BOVEN BESCHREVEN AANPAK, OF WANNEER ER GEEN SPRAKE IS VAN GEDEELDE VERANTWOORDING, KAN DE DIRECTEUR OVERGAAN TOT UITVOERING VAN HET SCHORSINGS- EN VERWIJDERINGSBELEID.

Voorafgaande aan de uitvoering van dit beleid kan overwogen worden de leerling (tijdelijk) in een andere groep of andere school te plaatsen. Wanneer er sprake is van schorsing en verwijdering, worden het dossier en de afspraken met de leerplichtambtenaar besproken. Er wordt een overleg gepland tussen ouders, school en de leerplichtambtenaar.

Het stappenplan zoals hierboven is omschreven moet gezien worden als een richtlijn. Een afspraak over hoe we handelen. Belangrijke elementen zijn de overlegmomenten met de ouders en de schriftelijke weerslag van gemaakte afspraken. Het belangrijkste uitgangspunt is dat een veilig willen zijn voor alle kinderen, leerkrachten, pedagogisch medewerkers en ouders. Voorwaarde voor de aanpak is steeds of de aanpak hanteerbaar is voor de leerkracht/pm-er, ook m.b.t. de andere kinderen in de groep. De directeur is eindverantwoordelijk voor de gang van zaken. Er kunnen zich situaties voordoen waarbij de directeur afwijkt van het stappenplan. Indien een leerling zich ontoelaatbaar gedraagt, kan dit leiden tot een onmiddellijke time-out of schorsing. Opmerkingen: In die situaties waarbij sprake blijft van onwil m.b.t. de aanpak van ongewenst gedrag rest ons niets anders dan over te gaan tot uitvoering van het schorsing- en verwijderingsbeleid.

R.K. Spoorbuurtschool, samen onderweg

Monitoring en verantwoording

- Bij de Kanjertraining hoort een leerlingvolgsysteem (KanVas), hiermee kunnen de leerkrachten en pedagogisch medewerkers handel adviezen krijgen voor de kinderen waar het allemaal niet zo makkelijk mee verloopt. De kanjerlijsten worden ingevuld in november en mei.
- Bij de groepen 1 t/m 4 vullen alleen de leerkrachten en pedagogisch medewerkers de lijsten per kind in. In de groepen 5 t/m 8 vullen leerlingen en leerkrachten en pedagogisch medewerkers het beide in.
- De groepen 4 t/m 8 maken 2 x per jaar een sociogram, in oktober en april.
- De directie en IB-er bekijken de resultaten van de individuele groepen.
- Nieuwe leerkrachten en pedagogisch medewerkers zonder kanjertraining certificering scholen we zo snel mogelijk. Het Kanjerinstituut stelt de verplichting dat een team 2 hele trainingdagen moet volgen om alle leerkrachten en pedagogisch medewerkers te her certificeren.
- Tijdens klassenbezoeken door de directie en IB-er, als ook in de functioneringsgesprekken die volgen op een klassenbezoek zal het pedagogisch handelen van de leerkracht altijd onderdeel van het gesprek zijn.
- Verantwoording naar de ouders doen we middels de ouder-kind-gesprekken. Leerkrachten en pedagogisch medewerkers kunnen de gegevens vanuit de kanjertraining hier kwijt.